

الگوی ساختاری پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی و جهت‌گیری زندگی در زنان متأهل: با نقش واسطه‌ای هیجان خواهی

دانشجوی دکتری گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران
استادیار گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران
استادیار گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران

فرانک صابونچی ^{id}
فریده دوکانه‌ای فرد* ^{id}
معصومه بهبودی ^{id}

f.dokaneifard@riau.ac.ir

ایمیل نویسنده مسئول:

پذیرش: ۹۹/۱۰/۰۳

دریافت: ۹۹/۰۸/۱۳

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر طراحی مدل ساختاری پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی و جهت‌گیری زندگی با نقش واسطه‌ای هیجان خواهی در زنان متأهل بود. **روش:** روش پژوهش همبستگی و جامعه آماری ۱۸۵۴ زن متأهل مراجعه‌کننده به خانه‌های سلامت شمال تهران در سال ۱۳۹۷ بود. با استفاده از نمونه‌گیری تصادفی محله‌های ازگل، اراج، نیاوران و باغ فردوس انتخاب و از این محله‌ها بر اساس نرم‌افزار سمپل پاور ۳۵۰ زن انتخاب شدند. سپس پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ (۱۹۸۹)، دلبستگی بزرگسالان کولینز و رید (۱۹۹۰)، جهت‌گیری زندگی شیرر و کارور (۱۹۸۵) و هیجان‌خواهی زاگرم (۱۹۷۸) تکمیل و داده‌ها با استفاده از معادلات ساختاری اسمارت پلاس تحلیل شد. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد که مسیر مستقیم برازش مدل از سبک دلبستگی ایمن ($\beta=0/62$)، اضطرابی ($\beta=-0/65$)، اجتنابی ($\beta=-0/43$) و جهت‌گیری زندگی خوش‌بینانه ($\beta=0/46$) و بدبینانه ($\beta=-0/57$) و هیجان‌خواهی ($\beta=0/59$) بر رضایت زناشویی شدت اثر مطلوبی دارد. همچنین الگوی ساختاری می‌تواند رضایت زناشویی را بر اساس سبک دلبستگی ایمن ($\beta=-0/53$)، اضطرابی ($\beta=-0/65$)، اجتنابی ($\beta=-0/43$) و جهت‌گیری زندگی خوش‌بینانه ($\beta=0/42$) و بدبینانه ($\beta=-0/45$) با نقش واسطه‌گری هیجان‌خواهی پیش‌بینی کرده و از برازش مطلوبی برخوردار است. **نتیجه‌گیری:** برآیند پژوهش نشان داده است که طراحی مدل ساختاری مناسب برای پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی و جهت‌گیری زندگی با نقش واسطه‌ای هیجان خواهی با مدل نظری مطابقت داشته و از برازش مطلوبی برخوردار است؛ لذا برای انسجام و خلق رابطه زناشویی مطلوب، می‌توان با شناخت هیجان‌های هریک از زوج‌ها، نوع سبک دلبستگی و تقابل عناصر درون روانی آن‌ها، روابط زوج‌ها را بهبود بخشید.

کلیدواژه‌ها: جهت‌گیری زندگی، رضایت زناشویی، سبک دلبستگی، هیجان خواهی

فصلنامه علمی
خانواده‌درمانی کاربردی

شاپا (الکترونیکی) ۲۴۳۰-۲۷۱۷
http://aftj.ir
دوره ۱ | شماره ۳ | صص ۱۰۲-۱۲۰
پاییز ۱۳۹۹

نوع مقاله: پژوهشی

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:

درون متن:

(صابونچی، دوکانه‌ای فرد و بهبودی، ۱۳۹۹)

در فهرست منابع:

صابونچی، فرانک، دوکانه‌ای فرد، فریده. و بهبودی، معصومه. (۱۳۹۹). الگوی ساختاری پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی و جهت‌گیری زندگی در زنان متأهل: با نقش واسطه‌ای هیجان خواهی. فصلنامه خانواده‌درمانی کاربردی، ۳(۱): ۱۰۲-۱۲۰.

مقدمه

سازه‌های روان‌شناختی متعددی از سوی روان‌شناسان و مشاوران خانواده در حوزه روابط زناشویی بررسی شده که یکی از آن‌ها رضایت زناشویی است که بیانگر میزان صمیمیت افراد از روابط زناشویی (ابراهیمی، ۲۰۱۸)، روابط رضایت‌بخش بین زوجها از طریق میزان مراقبت و تفاهم قابل‌سنجش است (ماساریک و کانگر، ۲۰۱۷). ورود هر عامل تنش‌زایی بر کارکرد خانواده تأثیر می‌گذارد (مارشال، ماریس، استم، تراتزبرگ و گروتنهویس، ۲۰۱۷). از این رو، توجه به نیازها و درک دنیای کیفی یکدیگر منجر به بهبود کیفیت رابطه و از طرفی باعث می‌شود زوجها ادراک مثبت‌تر و خوشایندتری نسبت به خود، یکدیگر و رابطه زناشویی‌شان پیدا کنند (رابی، ووبولدینگ و کارلسون، ۲۰۱۷).

روابط رضایت‌بخش بین زوجین از طریق علاقه متقابل، میزان مراقبت از همدیگر و تفاهم قابل‌سنجش است و می‌تواند بر سلامت خانواده و از طرفی بر رشد و شکوفایی استعدادها، تکوین شخصیت، رشد جسمانی، شناختی، عاطفی و اخلاقی اعضای خانواده تأثیر گزار باشد (ماساریک و کانگر، ۲۰۱۷). با توجه افزایش تعداد زوج‌های مشکل‌دار، به هم خوردن تعادل خانواده‌ها، مختل شدن روابط زوجین و آمار بالای طلاق در این واحد اجتماعی، زنان بیش از سایر اعضا در معرض آسیب قرار دارند. بنابراین خانواده مهم‌ترین نهاد جامعه است و ورود هر عامل تنش‌زایی بر کارکردهای آن تأثیر می‌گذارد (مارشال و همکاران، ۲۰۱۷). شناخت در زمینه تأثیر ابعاد هیجان‌خواهی^۱ در زندگی زناشویی می‌تواند نقش مهمی را در جهت تحکیم روابط زناشویی و در نتیجه ثبات و استواری نهاد خانواده ایفا کند. هیجان‌خواهی به عنوان سبک شناختی-عاطفی در روابط بین زوجین در نظر گرفته می‌شود که عدم برون‌ریزی مناسب هیجانات منجر به ایجاد مشکلاتی در روابط زوجین می‌شود. بر همین اساس معنای حقیقی هیجان‌خواهی «تمایل یا اشتیاق به خطر جویی، تنوع جویی، ماجراجویی و اجتناب از کسل شدن» است (صابونچی، دوکانه‌ای فرد و بهبودی، ۱۳۹۹). با توجه به نقایص شناختی و عاطفی چنین فرض می‌شود که مشکلات در برون‌ریزی (هیجانات) می‌تواند با شاخص‌های سلامت و نیز روابط زناشویی و نگرش به زندگی رابطه داشته باشد (اورلایث، ۲۰۱۹). با توجه به اینکه هیجان‌ها اساس زیست‌شناختی دارند، اما افراد قادرند بر بیان هیجان‌ها و ابراز آن‌ها تسلط داشته باشند. زاکرمن، رفتار هیجان‌خواهی نوعی نیاز به احساسات و تجربیات جدید، گوناگون و پیچیده است و شخصی که دارای رفتارهای هیجان‌خواهی است، برای به دست آوردن نیازهای خود دست به اعمال مخاطره‌آمیز اجتماعی یا فیزیکی برای برآورده ساختن نیازهای خود می‌زند (پاتون، ۲۰۱۲). مطالعاتی بر روی گروه‌های مختلف در ایالات متحده نتایج نشان داده است که بالا بودن میزان هیجان‌خواهی گرایش افراد به روابط خارج از زناشویی را افزایش می‌دهد (لالسز و وایگل، ۲۰۱۱). بر همین اساس هیجان‌خواهی و آگاهی از هیجان‌ها نقش به‌سزایی در عملکرد روابط زناشویی ایفا می‌کند (گراس و تامپسون، ۲۰۱۷). افراد در مواجهه با رویدادهای استرس‌زا، از هیجانات متفاوتی برای اصلاح یا تعدیل تجربه هیجانی خود استفاده می‌کنند. محققان بر این باورند که

---

1. Sensation Seeking

توانایی درک و پذیرش افکار، احساس‌ها و عواطف یکدیگر در زندگی زناشویی با احساس رضایتمندی بیشتر و جهت‌گیری زندگی بهتر همراه است (ابراهیمی، ۲۰۱۸).

مفهوم جهت‌گیری زندگی به صورت پژوهش تجربی و نظریه‌هایی قابل توجه و با اهمیت در نظر گرفته شد؛ این مفهوم اغلب به عنوان تمایل به دانستن انتظارات منفی و یا مثبت نسبت به آینده تعریف می‌شود؛ افراد خوش‌بین‌گرایش دارند اتفاقات را به طور مثبت و خوش آیند تفسیر کنند و زمانی که با مشکلات در حوزه‌های مهم زندگی مواجهه می‌شوند، بر این باورند که به نتایج خوشایند و مثبتی خواهند رسید (اکبری و شفيعی حق‌شناس، ۱۳۹۸). بر اساس مطالعات، افراد دارای جهت‌گیری زندگی به صورت خوش‌بینانه و مثبت، سالم‌تر و خلاق‌تر بوده و زندگی زناشویی موفق‌تری را تجربه می‌کنند؛ توانایی ایجاد و حفظ یک رابطه رضایت‌بخش نیاز به شناسایی و ابراز هیجان‌ها و توانایی فهم و پذیرش هیجان‌های شریک مقابل دارد که در این خصوص نوع دلبستگی‌های عاطفی در روابط زوجین در برون‌ریزی نوع هیجان‌ها در پاسخ به نیازها و در شکل‌گیری جهت‌گیری به زندگی خود را نشان می‌دهد (کاروکی، ۲۰۱۴).

لوالیکار، کالکرنی و جاگتاپ (۲۰۱۰) نشان دادند که بین هیجان خواهی و رضایت زناشویی رابطه مثبت وجود دارد. کارن و تامارن (۲۰۱۰) نشان دادند که هیجان خواهی در خصوص (آگاهی هیجانی، تنظیم هیجانی و بیان هیجانی)؛ بتول و خالد (۲۰۰۹) دریافتند که مؤلفه‌های خوش‌بینی، همدلی، بیانگری هیجانی، خودآگاهی هیجانی و کنترل تکانه‌ها نقش مهمی در روابط زناشویی دارند. یکی از مؤلفه‌های روان‌شناختی که به اعتقاد پژوهشگران نقش بنیادی در سازگاری افراد دارد، سبک دلبستگی^۱ است. بالبی، ۱۹۸۰؛ از اصطلاح دلبستگی برای شرح پیوندهای عاطفی استفاده می‌کند که با افراد خاص در زندگی افراد احساس می‌کنند؛ با تأکید بر نظریه هازن و شیور، ۱۹۸۷، سبک‌های دلبستگی در مهم‌ترین الگوی زندگی زناشویی جا گرفته است و نقش عمده‌ای در رضایت زناشویی بر عهده دارد. از آنجا که الگوهای تثبیت شده در دوران کودکی می‌تواند پیش‌بینی کننده کارکردها و رفتارهای اجتماعی بزرگسالان باشد و بخش عمده‌ای از رفتار اجتماعی آدمی و تعامل‌های سازنده او در بافت ارتباط‌های زناشویی و میان زوجین رخ می‌دهد، بنابراین نوع دلبستگی می‌تواند تا اندازه‌ای پیش‌بینی کننده کیفیت سازگاری، نحوه تعامل، نحوه نگرش فرد به رابطه بین فردی صمیمی، مراقبت و رابطه جنسی از شریک جنسی خود باشد. با توجه به این‌که هرکدام از طرفین ازدواج سبک‌های دلبستگی متفاوتی دارند و از آنجایی که نظریه پردازان تئوری دلبستگی معتقدند که انتظارات افراد هنگام ورود به روابط عاشقانه اغلب بر پایه روابط صمیمانه قبلی که با مراقبان اولیه خود داشتند، شکل گرفته و سبک دلبستگی‌شان روی نحوه ارتباط با همسر و زندگی زناشویی آن‌ها تأثیر می‌گذارد و بررسی ارتقاء رابطه زوجین در پایداری آن مؤثر است. دلبستگی توأم با امنیت نه تنها بهداشت روانی فرد را افزایش می‌دهد بلکه در تفاهم زناشویی نیز تأثیرگذار است (نقل از راتر، ۲۰۱۸).

بالبی، ۱۹۸۰؛ بیان می‌دارد که سبک‌های دلبستگی افراد تعیین‌کننده اصول عاطفی-شناختی و راهبردهایی است که واکنش‌های هیجانی را در افراد و روابط بین شخصی هدایت می‌کند. افراد ایمن،

1. Attachment Style

اجتنابی و دوسوگرا، راهبردهای کاملاً متفاوتی را برای تنظیم عواطف و پردازش اطلاعات هیجانی به کار می‌برند که به همین صورت هم می‌توان این حالت هیجانی افراد را در شخصیت‌هایشان شناخت (صابونچی و همکاران، ۱۳۹۹). محققان نشان دادند که تأثیرات منفی هیجان‌ات (خشم، نفرت، ناراحتی و ترس) در تعامل‌های زوج‌ها، با خشونت و درگیری و اختلال در عملکرد جنسی مرتبط است (بوک والا، سوبین و زدانیوک، ۲۰۱۵). این ارتباط‌های مخرب یا تعامل‌های منفی بین زوج‌ها منجر به کاهش رضایت از رابطه و افزایش احتمال طلاق می‌شوند (آماتو و هامن ماریوت، ۲۰۱۷). از سوی دیگر، عاملی که منجر به افزایش رضایت زناشویی می‌شود، دلبستگی و پیوند عاطفی بین زوج‌ها است.

بررسی پژوهش باتزر و کمپیل (۲۰۰۸) حاکی از این بود که بین سبک دلبستگی ایمن و رضایت زناشویی رابطه مثبت معنی‌دار و بین سبک‌های دلبستگی دوسوگرا و اجتنابی با رضایت زناشویی رابطه منفی معنی‌دار وجود دارد. مطالعات بلو، براندو، براون و راگسدل (۲۰۱۷) نشان دهنده این امر است که بین سبک دلبستگی ایمن و رضایت زناشویی رابطه مثبت معنی‌داری دارد. کریستینا، فیلیپ هاوانگ، برژیتا و ویکبرگ (۲۰۱۲) دریافتند که بین سبک دلبستگی ایمن و رضایت زناشویی رابطه مثبت معنی‌دار و بین سبک‌های دلبستگی دوسوگرا و اجتنابی و رضایت زناشویی رابطه منفی معنی‌دار وجود دارد. با توجه به اهمیت کارکرد خانواده و سلامت جامعه، این پژوهش می‌تواند اطلاعات مناسبی برای زوج‌ها جهت غنی‌سازی روابط زناشویی و کاهش تعارض‌های زناشویی و از طرفی کنترل هیجان‌ات در روابط زوجین در خصوص برآورده نشدن نوع نیازهایشان داشته باشد. از جمله دستاوردهای تحقیقات پیرامون رضایت زناشویی، سبک‌های دلبستگی و هیجان خواهی، درمانگران را سوق می‌دهد تا به جستجوی راهکارهایی برای ایجاد تغییرات در نوع شناخت و افکار و عملکردها و عواطف و هیجان‌ات زوجین باشند تا از این طریق باعث بهزیستی و بهبود روابط زوجین شوند. ب با توجه به اهمیت کارکرد خانواده و سلامت جامعه، پژوهش حاضر می‌تواند اطلاعات مناسبی برای زوج‌ها جهت غنی‌سازی روابط زناشویی و از طرفی کنترل هیجان‌ها در روابط زوج‌ها در مورد برآورده شدن نوع نیازهایشان داشته باشد. از جمله دستاوردهای این پژوهش می‌تواند ترغیب درمانگران به ایجاد راهکارهایی برای تغییر در شناخت، افکار، عملکردها، عواطف و هیجان‌های زوج‌ها و از این طریق بهبود روابط زوج‌ها و انسجام جامعه باشد. بنا بر مطالبی که در مورد اهمیت موضوع در جامعه بیان شد؛ پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه رضایت زناشویی بر اساس سبک دلبستگی و جهت‌گیری زندگی با نقش واسطه‌ای هیجان‌خواهی زنان متأهل و هدف ارائه الگوی ساختاری مناسب آن انجام و فرضیه‌های زیر آزمون شد.

۱. رضایت زناشویی زنان متأهل بر اساس سبک‌های دلبستگی با نقش واسطه‌ای هیجان خواهی قابل پیش‌بینی است.

۲. رضایت زناشویی زنان متأهل بر اساس جهت‌گیری زندگی با نقش واسطه‌ای هیجان خواهی قابل پیش‌بینی است.

روش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف پژوهشی بنیادی و از نظر روش جزء پژوهش‌های همبستگی از نوع اکتشافی-متوالی و هدایت شده و جامعه آماری دربرگیرنده ۱۸۵۴ زن متأهل مراجعه کننده به مراکز مشاوره خانه‌های سلامت شمال شهر تهران در سال ۱۳۹۷ بود. با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای ابتدا تهران به ۴ منطقه شمال، غرب، شرق و جنوب تقسیم و به صورت قرعه‌کشی منطقه شمال شهر تهران انتخاب شد. از بین ۲۳ محله نواحی ۱ و ۲ آن، ۴ محله ازگل، اراج، نیاوران و باغ فردوس انتخاب و از هر خانه سلامت تعداد ۸۸ زن متأهل و در مجموع بر اساس نرم‌افزار آماری سمپل پاور ۳۵۰ زن متأهل انتخاب شد. معیارهای ورود به پژوهش شامل حداقل یک سال زندگی مشترک، محدوده سنی ۲۵ تا ۴۰ سال، مدرک تحصیلی حداقل دیپلم، داشتن تعارض‌ها و مشکلات زناشویی، معیارهای خروج داشتن بیماری‌های جسمانی و روانی مشهود و حاد، سوءمصرف مواد و دریافت هم‌زمان برنامه درمانی، آموزشی یا دارودرمانی برای حذف تأثیر احتمالی این برنامه‌ها بر نتایج این پژوهش بود.

ابزار پژوهش

۱. پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ^۱. این پرسشنامه ۴۷ سؤالی توسط اولسون، فورنیر، درانگمن ۱۹۸۷ ساخته شد و موضوع‌های شخصیتی را با سؤال‌های ۲، ۴، ۱۲، ۲۲ و ۴۰ ارتباط زناشویی را با سؤال‌های ۶، ۱۳، ۲۳، ۳۲ و ۴۱ حل تعارض را با سؤال‌های ۷، ۱۴، ۲۴، ۳۳ و ۴۲ مدیریت مالی را با سؤال‌های ۸، ۱۵، ۱۶، ۲۵ و ۳۶ اوقات فراغت را با سؤال‌های ۹، ۱۷، ۲۶، ۳۵ و ۴۳ رابطه جنسی را با سؤال‌های ۱۰، ۱۸، ۲۷، ۳۶ و ۴۴ فرزندپروری را با سؤال‌های ۱۱، ۱۹، ۲۸، ۳۷ و ۴۵ خانواده و دوستان را با سؤال‌های ۲۰، ۲۹، ۳۱، ۳۸ و ۴۶ و جهت‌گیری مذهبی را با سؤال‌های ۵، ۲۱، ۳۰، ۳۹ و ۴۷ می‌سنجد. پاسخ به آزمون پنج گزینه‌ای و از نوع لیکرت کاملاً موافق = ۵، موافق = ۴، نه موافق و نه مخالف = ۳، مخالف = ۲، کاملاً مخالف = ۱ و نقطه برش در این آزمون بین نمره ۶۰-۴۱ است. افرادی که در بین این نمره‌ها قرار بگیرند رضایت زناشویی متوسط و مطلوب و پایین‌تر از نمره ۴۱ رضایت زناشویی کم و بالاتر از نمره ۶۰ رضایت زناشویی زیاد دارند (خادمی، ولی‌پور، مرادزاده خراسانی و نیشابوری، ۱۳۹۳). اعتبار نسخه اصلی ۱۱۵ سؤالی این پرسشنامه با روش ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۲ گزارش شده است. در ایران سلیمانیان و نوابی نژاد در سال ۱۳۷۳، نسخه اصلی آن را هنجاریابی کردند و تعداد ۱۱۵ سؤال آن را به ۴۷ سؤال کاهش دادند و با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ میزان اعتبار نسخه کوتاه شده را ۰/۹۵ گزارش کردند (نیکویی و سیف، ۱۳۹۰). در پژوهش خادمی و همکاران (۱۳۹۳) میزان ضریب آلفای کرونباخ نسخه کوتاه ۰/۹۵ و در پژوهش حاضر نیز ۰/۸۳ به دست آمد.

۲. پرسشنامه دل‌بستگی بزرگسالان^۲. این پرسشنامه ۱۸ عبارتی توسط کالینز و رید در سال ۱۹۹۰ تهیه شد و مهارت‌های ارتباطی و سبک رابطه صمیمانه آزمودنی را در طیف لیکرتی ارزیابی می‌کند. به هر سؤال نمره‌ای بر اساس کاملاً مخالفم = ۱ و کاملاً موافقم = ۵ تعلق می‌گیرد. این پرسشنامه سه سبک دارد.

1. Enrich Marital Satisfaction Questionnaire

2. Attachment Style Questionnaire

سبک دلبستگی ایمن شامل سؤال‌های ۱، ۸، ۹، ۱۰، ۱۴ و ۱۷، دلبستگی اجتنابی شامل سؤال‌های ۳، ۴، ۷، ۱۵، ۱۶ و ۱۸ و دلبستگی اضطرابی شامل سؤال‌های ۲، ۵، ۶، ۱۱، ۱۲ و ۱۳ است که آزمودنی بر اساس نمره‌های به دست آمده در یکی از انواع سبک‌های دلبستگی جای می‌گیرد (هاشم، درتاج، سعدی‌پور و حسن‌زاده، ۱۳۹۶). کالینز و رید (۱۹۹۰) (نقل از پاکدامن و خانجانی، ۱۳۹۰) نشان دادند که نمره‌های دلبستگی ایمن، اجتنابی و اضطرابی در فاصله زمانی ۸ ماه و حتی در طول ۲ سال پایدار مانده‌اند. میزان آلفای کرونباخ را برای دلبستگی ایمن، اجتنابی و اضطرابی در نمونه‌ای از دانشجویان توسط آن‌ها به ترتیب برابر با ۰/۸۱، ۰/۷۸ و ۰/۸۵ و در پژوهش هاشمی و همکاران (۱۳۹۶) به ترتیب برابر با ۰/۶۸، ۰/۷۰ و ۰/۷۸ گزارش شده است. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ این ابزار برای سبک دلبستگی ایمن ۰/۷۸، اجتنابی ۰/۷۲ و اضطرابی ۰/۷۷ به دست آمد.

۳. پرسشنامه جهت‌گیری زندگی^۱. پرسشنامه جهت‌گیری زندگی شی‌یر و کارور (۱۹۸۵) برای ارزیابی خوش‌بینی سرشتی، آزمون جهت‌گیری زندگی فرم خود گزارشی خلاصه‌ای را تدوین کرده و بعدها آن را مورد تجدید نظر قرار دادند (شی‌یر و کارور، ۱۹۹۴). نسخه تجدید نظر شده آزمون جهت‌گیری زندگی، از آزمون اصلی خلاصه‌تر و در شش ماده که سه ماده آن نشان دهنده تلقی خوش‌بینانه شامل سؤالات ۲، ۴ و ۶ و ۳ ماده دیگر ۱، ۳ و ۵ نشان دهنده تلقی بدبینانه در یک مقیاس لیکرت پنج گزینه‌ای کاملاً موافقم=۴ تا کاملاً مخالفم=۰ نمره‌گذاری می‌شود که نمرات تلقی بدبینانه به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود. تحلیل عاملی خوش‌بینی سرشتی و سازه‌های مرتبط با آن نشان داده است که خوش‌بینی سرشتی یک عامل مستقل و مجزا است که این مطلب نشان دهنده اعتبار افتراقی این سازه است؛ ضریب پایایی این پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۴ و ۰/۷۷ به دست آمده است که نشان دهنده پایایی بالای آن است (شی‌یر و کارور، ۱۹۸۵). روایی و پایایی این پرسشنامه در پژوهش حسن شاهی (۱۳۸۱) نشان داده است که سؤالات از همسانی درونی بالایی برخوردار است. همچنین پایایی باز آزمایی این پرسشنامه با فاصله ۱۰ روز ۰/۷۰ بوده است (اکبری و شفیع‌ی حق‌شناس، ۱۳۹۸) و در این پژوهش ضریب آلفای کرونباخ برای تلقین خوش‌بینانه ۰/۷۹ و تلقین بدبینانه ۰/۷۴ به دست آمد.

۴. پرسشنامه هیجان‌خواهی زاگرم^۲. این پرسشنامه دارای ۴۰ ماده دو جزئی است که توسط زاگرم ۱۹۷۸ برای تعیین میزان هیجان‌خواهی افراد ساخته شده و توسط محوی شیرازی (۱۳۸۷) بر اساس فرهنگ ایرانی هنجاریابی شده است و به توصیف کلی صفت هیجان‌خواهی با سنجش چهار عامل فرعی هیجان‌زدگی سؤال ۱ تا ۱۰، تجربه طلبی سؤال ۱۱ تا ۲۰، گریز از بازداری سؤال ۲۱ تا ۳۰ و ملال‌پذیری سؤال ۳۱ تا ۴۰ می‌پردازد و به صورت دو جزئی گزینه الف=۱ و گزینه ب=۰ نمره‌گذاری می‌شود که در هر ماده، یکی از دو جزء بیان‌کننده میزان هیجان‌خواهی فرد و دامنه نمره‌ها از ۰ تا ۴۰ و نمره‌های بالاتر به معنای هیجان‌خواهی بیشتر است. پایایی این پرسشنامه توسط زاگرم ۱۹۸۷، حدود ۰/۸۵ تا ۰/۸۶ برآورده شده است (محوی شیرازی، ۱۳۸۷). قابلیت اعتماد درونی آن در پژوهش محبوبی، جلالی و

1. life Orientation Test-Revised
2. Sensation Seeking Questionnaire

محمدی (۱۳۹۲) در مورد هیجان‌خواهی کلی ۰/۸۵ و برای هیجان‌زدگی ۰/۸۷، تجربه طلبی ۰/۸۱، گریز از بازداری ۰/۸۵ و ملال‌پذیری ۰/۸۸ گزارش شده است. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ کلی این ابزار ۰/۷۶ و برای هیجان‌زدگی ۰/۸۱، تجربه طلبی ۰/۷۹، گریز از بازداری ۰/۸۰ و ملال‌پذیری ۰/۸۳ به دست آمد.

شیوه اجرا. پس از اخذ برگه معرفی‌نامه از دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن به خانه‌های سلامت شهر تهران مراجعه و اطلاعات اولیه جهت اجرای پژوهش برای مدیران خانه‌های سلامت توضیح داده شد. از آنجایی که شهر تهران به‌عنوان کلان‌شهر با جمعیت چند میلیونی دارای مناطق و نواحی مختلف شهرداری است؛ از بین مناطق شمال، جنوب، شرق، غرب آن، بر اساس قرعه‌کشی منطقه شمال تهران و سپس از منطقه ۱ شهرداری، ۴ ناحیه ازگل، اراج، نیاوران و باغ فردوس و از هر ناحیه یک خانه سلامت انتخاب شد. به شرکت‌کنندگان در پژوهش در مورد شرایط شرکت در پژوهش و اصول اخلاقی نظیر رضایت آگاهانه، رازداری و محرمانه ماندن اطلاعات شخصی توضیح داده شد. سپس پرسشنامه‌ها توسط شرکت‌کنندگان در همان مراکز تکمیل و با توجه به پیچیدگی الگوی پژوهش از روش‌های واریانس محور الگوسازی معادلات ساختاری^۱ در دو بخش الگوی اندازه‌گیری و الگوی ساختاری استفاده و چون نقاط پرت و پرسشنامه مخدوش وجود نداشت؛ داده‌های ۳۵۰ نفر تحلیل شد. در روش واریانس محور که نسل دوم معادلات ساختاری است؛ مطابق با نظر هیر ۲۰۰۱ و هنسler ۲۰۰۹، ابتدا آزمون همگن بودن سؤال‌های یک متغیر و بر اساس آن، بقیه آزمون در مورد الگوی ساختاری اجرا شد.

یافته‌ها

در این پژوهش افراد مورد مطالعه بر اساس ویژگی جمعیت‌شناختی از لحاظ دامنه سنی بین ۳۱ تا ۳۵ سال و ۵۵/۳ درصد زنان متأهل دارای یک فرزند و ۲۷/۵ درصد دارای سابقه خدمت بین ۵ تا ۱۰ سال و از لحاظ شغل ۷۲/۳ درصد دارای خانه‌دار و ۳۴/۸ درصد از زنان متأهل فرزند اول خانواده بوده‌اند همچنین از لحاظ مدت تأهل ۳۲/۴ درصد بین ۵ تا ۱۰ سال، میزان تحصیلات ۳۶/۴ درصد دارای مدرک کارشناسی بودند.

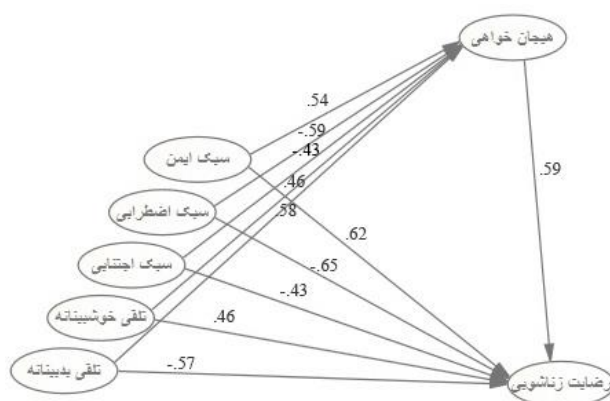
جدول ۱. شاخص‌های توصیفی رضایت زناشویی، سبک‌های دلبستگی، جهت‌گیری زندگی و هیجان‌خواهی

میانگین	انحراف استاندارد	ضریب کشیدگی	ضریب کجی	ضریب ضریب تحمل	تورم واریانس	دوربین واتسون	
۳۰/۲۲	۴/۹۸	-۰/۴۲	-۰/۸۴	۱/۰۷	۰/۷۳		سبک دلبستگی ایمن
۲۳/۳۳	۳/۸۹	۱/۲۷	-۰/۶۳	۱/۰۲	۰/۷۸	۲/۱۳	سبک دلبستگی اضطرابی
۲۱/۱۹	۳/۷۴	۰/۵۵	۱/۰۳	۱/۱۳	۰/۶۶		سبک دلبستگی اجتنابی
۱۲/۱۷	۲/۵۹	-۰/۶۷	۰/۷۵	۱/۳۸	۰/۵۴	۱/۸۷	تلقی خوش‌بینانه

1. Structural Equation Modeling (SEM)

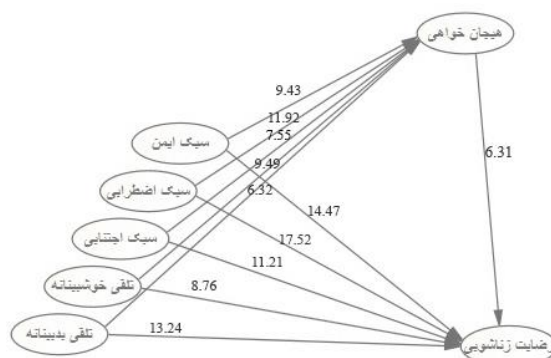
	۰/۶۰	۱/۲۷	-۰/۹۶	-۰/۸۴	۳/۴۳	۱۶/۳۱	تلفی بدبینانه
-	-	-	-۰/۱۹	۱/۰۵۴	۴/۷۲	۴۹/۴۸	هیجان خواهی
-	-	-	-۰/۲۱	-۱/۰۲	۳/۰۱	۴۷/۸۰	رضایت زناشویی

بر اساس میانگین و انحراف استاندارد به دست آمده نتایج نشان داده است که بیشترین میانگین در رابطه با سبک‌های دلبستگی، ابعاد جهت‌گیری زندگی و هیجان خواهی در زنان است و کمترین میانگین مربوط به رضایت زناشویی است. از آنجایی که میزان ضریب کجی و کشیدگی بین (۲ و -۲) است. می‌توان بیان داشت که توزیع نرمال است. همچنین مقدار دوربین واتسون در فاصله مجاز ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد؛ بنابراین مفروضه عدم وجود همبستگی بین خطاها تأیید می‌شود و می‌توان از رگرسیون استفاده کرد.

شکل ۱. الگوی ساختاری در حالت تخمین ضرایب استاندارد با حضور میانجی

نتایج شکل ۱ نشان می‌دهد که آزمون همگن بودن در قالب تحلیل عاملی تأییدی بر روی الگوی در حالت تخمین ضرایب استاندارد با حضور میانجی انجام گرفت که نتایج نشان داد که بار عاملی هر سؤال حداقل بالای ۰/۷ باشد.

شکل ۲. الگوی ساختاری در حالت معناداری ضرایب با حضور میانجی

همچنین نتایج شکل ۲ نشان می‌دهد که آزمون همگن بودن در قالب تحلیل عاملی تأییدی در حالت معناداری ضرایب با حضور میانجی نتایج نشان داد با توجه به مقدار سطح معناداری که کمتر از ۰/۰۱ است و یا مقدار آماره تی که خارج از بازه ۱/۹۶- و ۱/۹۶ است فرض صفر رد و فرضیه‌های پژوهش تأیید می‌شود.

جدول ۲. نتایج آزمون پایایی الگوی ساختاری رضایت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی، ابعاد جهت‌گیری زندگی با واسطه‌گری هیجان خواهی (n=۳۵۰)

متغیر	آلفای کرونباخ	همبستگی اسپیرمن	شاخص فورنل و لاکر	پایایی ترکیبی دل‌وین‌گلدشتاین	پایایی اشتراکی	پایایی ترکیبی > پایایی اشتراکی
رضایت زناشویی	۰/۸۳۵	۰/۸۳۸	-	۰/۸۹۰	۰/۶۷۰	۰/۸۹۰ > ۰/۶۷۰
سبک اجتنابی	۰/۷۲۴	۰/۷۲۷	۰/۷۲۱	۰/۸۴۲	۰/۷۲۷	۰/۸۴۲ > ۰/۷۲۷
سبک اضطرابی	۰/۷۸۴	۰/۷۹۲	۰/۷۳۰	۰/۸۶۳	۰/۷۵۹	۰/۸۶۳ > ۰/۷۵۹
سبک ایمن	۰/۷۷۵	۰/۷۰۳	۰/۳۷۱	۰/۷۶۹	۰/۶۲۵	۰/۷۶۹ > ۰/۶۲۵
تلقی خوش‌بینانه	۰/۷۷۱	۰/۷۷۹	۰/۳۵۰	۰/۸۹۷	۰/۸۱۳	۰/۸۹۷ > ۰/۸۱۳
تلقی بدبینانه	۰/۷۳۹	۰/۷۴۳	۰/۲۹۲	۰/۸۵۲	۰/۶۵۷	۰/۸۵۲ > ۰/۶۵۷
هیجان خواهی	۰/۷۶۸	۰/۸۱۹	۰/۶۹۴	۰/۸۳۴	۰/۵۰۶	۰/۸۳۴ > ۰/۵۰۶

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که پایایی الگو بر اساس ضریب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی در هریک از متغیرها بالای ۰/۷ است. از طرفی پایایی اشتراکی متغیرهای مورد بررسی بالاتر از ۰/۵ است؛ بنابراین بر اساس چهار آزمون پایایی، الگو مورد تأیید قرار گرفت. به‌منظور بررسی روایی سازه الگو انعکاسی روایی همگرا و واگرا از دو آزمون میانگین‌وارینانس استخراجی و مقایسه آزمون پایایی ترکیبی با میانگین‌وارینانس استخراجی مورد سنجش قرار گرفت. نتایج نشان داد که کلیه متغیرها دارای پایایی ترکیبی بزرگ‌تر از پایایی اشتراکی است، بنابراین الگو دارای همگرایی بوده و همچنین کلیه شاخص‌های پایایی اشتراکی بالاتر از ۰/۵ است. با توجه به اینکه کیفیت جایگزین‌برازش در معادلات ساختاری کوواریانس محور است، از شاخص اشتراکی روایی متقاطع استفاده شد که مقادیر الگو شاخص کیفیت اندازه‌گیری بالاتر از ۰/۱۵ به دست آمد که نشان می‌دهد الگوی اندازه‌گیری از کیفیت بالایی برخوردار است.

جدول ۳. معناداری فرضیات و شدت و جهت تأثیر آن‌ها بر اساس مسیر مستقیم و غیرمستقیم

ضرایب	ضرایب استاندارد	سطح معناداری
سبک اجتنابی -> رضایت زناشویی	۱۱/۲۱۷	۰/۴۳۹
سبک اجتنابی -> هیجان خواهی	۷/۵۵۴	۰/۴۳۷
سبک اضطرابی -> رضایت زناشویی	۱۷/۵۲۷	۰/۶۵۱
سبک اضطرابی -> هیجان خواهی	۱۱/۹۵۲	۰/۵۹۷

۰/۰۰۱	۰/۵۳۲	۱۴/۴۷۰	سبک ایمن - رضایت زناشویی
۰/۰۰۱	۰/۵۴۱	۹/۴۳۵	سبک ایمن - هیجان خواهی
۰/۰۰۱	۰/۴۲۸	۸/۷۶۸	تلقی خوش‌بینانه - رضایت زناشویی
۰/۰۰۱	۰/۴۶۲	۶/۳۲۴	تلقی خوش‌بینانه - هیجان خواهی
۰/۰۰۱	-۰/۴۵۷	۱۳/۲۴۷	تلقی بدبینانه - رضایت زناشویی
۰/۰۰۱	۰/۵۸۷	۹/۴۹۷	تلقی بدبینانه - هیجان خواهی
۰/۰۰۱	۰/۵۹۴	۶/۳۱۸	هیجان خواهی - رضایت زناشویی

نتایج جدول ۳ نشان داد که مسیر مستقیم سبک‌های دلبستگی هیجان خواهی و ابعاد جهت‌گیری زندگی (تلقی خوش‌بینانه و تلقی بدبینانه) بر رضایت زناشویی با توجه به مقدار سطح معناداری که کمتر از ۰/۰۱ است و نیز مقدار ضرایب معناداری آماره تی که خارج از بازه ۲/۵۸- و ۲/۵۸ است در سطح اطمینان ۰/۹۹ فرض صفر را رد و فرض پژوهش را که خبر از وجود تأثیر معنادار سبک‌های دلبستگی و ابعاد جهت‌گیری زندگی با نقش واسطه‌ای هیجان خواهی بر رضایت زناشویی دارد را تأیید می‌کند. همچنین نتایج ضرایب معناداری به دست آمده نشان می‌دهد که مسیر غیرمستقیم بین سبک‌های دلبستگی و ابعاد جهت‌گیری زندگی با نقش واسطه‌ای هیجان خواهی بر رضایت زناشویی با توجه به مقدار ضرایب معناداری آماره تی در سطح اطمینان ۰/۹۹ معنادار است. نتایج شمول واریانس (۰/۲۷۵) نشان داده است که هیجان خواهی برای سبک‌های دلبستگی، جهت‌گیری زندگی و رضایت زناشویی (۰/۲۶۴) نقش واسطه‌گری جزئی دارد.

جدول ۴. نتایج آزمون R Square و شاخص افزونگی

	R Square	R Square Adjusted	CVRED
هیجان خواهی	۰/۸۵	۰/۸۵	۰/۴۵
رضایت زناشویی	۰/۹۷	۰/۹۶	۰/۶۲

با توجه به نظر چین (۱۹۹۸) که اظهار داشت اگر تعداد متغیرهای مستقل کمتر یا مساوی ۵ عدد باشد مقدار R^2 را با سه عدد ۰/۱۹ (ضعیف)، ۰/۳۳ (متوسط) و ۰/۶۷ (قوی) پیش‌بینی می‌کنند، نتایج جدول فوق نشان داد R^2 معادله اول و معادله دوم قوی است.

جدول ۵. شاخص F^2 یا اندازه اثر

	رضایت زناشویی	هیجان خواهی
سبک اجتنابی	۰/۱۷	۰/۱۳
سبک اضطرابی	۰/۱۸	۰/۱۵
سبک ایمن	۰/۱۸	۰/۱۴
تلقی خوش‌بینانه	۰/۱۵	۰/۱۰
تلقی بدبینانه	۰/۱۴	۰/۰۹
هیجان خواهی	۰/۲۸	-

همان‌طور که در مدل بیرونی (اندازه‌گیری از شاخصی به نام CVCOM استفاده شد، در مدل درونی (ساختاری) از شاخص CVRED که مخفف روایی متقاطع افزونگی است، استفاده می‌شود که با دستور چشم‌پوشی این شاخص را با عدد ۰/۰۲ (ضعیف)، ۰/۱۵ (متوسط) و ۰/۳۵ (قوی) مقایسه است. کیفیت روایی متقاطع افزونگی مدل ساختاری برای هیجان خواهی متوسط است؛ اما برای رضایت زناشویی کیفیت قوی دارد. از طرفی براساس نتایج به دست آمده از مدل اندازه‌گیری در بخش CVCOM نیز از کیفیتی قوی برخوردار بود که نتایج مدل اندازه‌گیری با مدل ساختاری هر دو از کیفیت نسبتاً مناسب و بالایی برخوردار هستند. بر همین اساس لازم است که از آزمون‌های مدل کلی استفاده نموده تا مشخص شود پیش‌بینی نتایج در چه وضعیتی است، زیرا مدل اصلی تحقیق ترکیبی از دو مدل است. آزمون برازش SRMR قابل اتکا در خصوص ارائه مدل نشان داده است که میزان SRMR برابر ۰/۰۶۴ است؛ همچنین در این پژوهش مقدار gof بسیار بزرگ‌تر از مقدار قبلی ۰/۴۸ است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف طراحی مدل ساختاری مناسب برای پیش‌بینی رضایت زناشویی براساس سبک‌های دلبستگی و جهت‌گیری زندگی با نقش واسطه‌ای هیجان خواهی در زنان متأهل مراجعه کننده به خانه‌های سلامت شهر تهران انجام شد. برآیند یافته‌های پژوهش حاضر حاکی از آن بود که استفاده از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری برای ارزیابی چگونگی برازش مدل ساختاری با داده‌های گردآوری شده تحلیل نهایی طراحی مدل ساختاری مناسب برای پیش‌بینی رضایت زناشویی براساس سبک‌های دلبستگی و ابعاد جهت‌گیری زندگی با نقش واسطه‌ای هیجان خواهی با مدل نظری مطابقت دارد؛ بنابراین چنین نتیجه‌گیری می‌شود که مدل ساختاری پژوهش با داده‌های گردآوری شده برازش دارد. همچنین نتایج پژوهش نشان داد بین سبک‌های دلبستگی و ابعاد تلقی خوش‌بینانه و تلقی بدبینانه بر رضایت زناشویی زنان متأهل مراجعه کننده به خانه‌های سلامت شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد. همچنین سبک‌های دلبستگی با واسطه‌گری هیجان خواهی بر رضایت زناشویی زنان متأهل مراجعه کننده به خانه‌های سلامت شهر تهران شدت اثر مطلوبی دارد.

نتایج پژوهش حاضر حاکی از رابطه سبک‌های دلبستگی با واسطه‌گری هیجان خواهی بر رضایت زناشویی زنان متأهل بود. این یافته‌ها هم‌راستای پژوهش‌های صابونچی و همکاران (۱۳۹۹)، پولادی ری‌شهری و خباز ثابت (۱۳۹۵)، بهرامی و کامرانی صالح (۱۳۹۵)، سیف‌زاده نوشهر (۱۳۹۵)، محمدی مهر و همکاران (۲۰۱۷)، ساکولاسپریپرست و همکاران (۲۰۱۶) است. ادبیات پژوهشی و پژوهش‌های مروری نیز نشان داده‌اند که هیجان‌خواهی نقشی اساسی در ایجاد رضایت زناشویی دارد. در تبیین این یافته‌ها می‌توان چنین عنوان کرد که روابط رضایت‌بخش بین زوجها از طریق علاقه متقابل، میزان مراقبت و تفاهم یکدیگر قابل سنجش است. عوامل گوناگونی از جمله رضایت زناشویی، سبک‌های دلبستگی زوجها و میزان تاب‌آوری و تحمل ناکامی و تنظیم هیجان‌های زوجها می‌تواند بر سلامت خانواده تأثیرگذار باشد (صابونچی و همکاران، ۱۳۹۹). با توجه به اینکه سبک‌های دلبستگی و جهت‌گیری زندگی به طور مثبت و معناداری

رضایت زناشویی را پیش‌بینی کرده و هیجان خواهی نیز توانسته در ایجاد رضایت زناشویی زنان متأهل به عنوان پیش‌بینی کننده قوی در حفظ استحکام روابط زوجین نقش واسطه‌ای داشته باشد می‌توان اذعان کرد که جهت‌گیری زندگی بر پایه تعلقات خوش‌بینانه به همراه هیجان خواهی تأثیر بسزایی در حفظ پیوند زناشویی و رضایتمندی از زندگی دارد؛ زیرا که رضایت و یا عدم رضایت از رابطه در بین زنان متأهل می‌تواند تمام جنبه‌های مختلف زندگی زناشویی آن‌ها را تحت شعاع قرار دهد.

از طرفی افرادی که در جهت‌گیری زندگی احساس تعلق خوش‌بینانه‌ای داشته باشند، می‌توانند در جنبه‌های مختلف زندگی خود احساسات و هیجان‌اتشان را برون‌ریزی کرده و از طرفی تلاش می‌کنند که بتوانند در رویدادها و پیش‌ایندهای منفی و ناخوشایند در زندگی معانی مثبتی را در نظر بگیرند تا بتوانند از روابط زناشویی خود احساس رضایتمندی داشته باشند (جلاس و همکاران، ۲۰۱۶). مرور پیشینه پژوهشی حاکی از آن بود که رضایتمندی از روابط زناشویی به زوج‌ها کمک می‌کند تا بتوانند بر اساس شناخت سبک‌های دلبستگی و هیجان‌خواهی به بازسازی افکار، احساسات و هیجان‌ها، رفتارها و نشانه‌های جسمانی خود بپردازند (بهرامی و کامرانی صالح، ۱۳۹۵). افراد با سبک دلبستگی ایمن دارای ویژگی‌هایی از قبیل اعتماد به خود و دیگران، درک مثبت و حمایت اجتماعی، رفتار اکتشافی و تمایل به بخشش و مهار هیجان‌های منفی هستند که این ویژگی‌ها موجب استحکام روابط زوجین شده و انسجام خانواده را افزایش می‌دهد (بیرامی و همکاران، ۱۳۹۱). همچنین افراد با سبک دلبستگی ایمن می‌توانند هم در نقش‌های والدینی و هم در ارتباطات و کاهش تعارضات خانوادگی و هم در سایر ابعاد کارکرد خانوادگی به عنوان نقش همسر موفق‌تر عمل کنند (صابونچی و همکاران، ۱۳۹۹). افراد با سبک دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا به شدت از ایجاد روابط نزدیک و صمیمانه، گریزان بوده و به محض اینکه احساس می‌کند ارتباط در حال نزدیکی است، ناآگاهانه از آن اجتناب می‌کند که این موجب کاهش روابط بین زوجین شده و انسجام خانواده را کاهش می‌دهد (شیفتال و همکاران، ۲۰۱۳)؛ بنابراین با جمع‌بندی یافته‌ها و مطالبی که بیان شد؛ پیشنهاد می‌شود؛ برای انسجام و خلق رابطه زناشویی مطلوب و متقابل بین زوج‌ها، لازم است که هیجان‌های هریک از زن‌ها و شوهرها، نوع سبک‌های دلبستگی و تقابل عناصر درون روانی آن‌ها ارزیابی و شناخته شود تا از طریق اصلاح آن‌ها روابط زوج‌ها بهبود و تداوم یابد؛ بنابراین با توجه به یافته‌های پژوهش در مورد پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس مؤلفه‌های سبک دلبستگی و جهت‌گیری زندگی با نقش واسطه‌ای هیجان خواهی پیشنهاد می‌شود که آموزش‌هایی در زمینه زوج درمانی و خانواده درمانی از طریق برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای افزایش آگاهی همسران در مورد نقش هیجان‌های و سبک‌های دلبستگی و جهت‌گیری زندگی در میزان رضایتمندی زناشویی و بهبود روابط زوج‌ها توسط متخصصان حوزه خانواده درمانی در مراکز بالینی و مشاوره‌ای ارائه شود.

از میان محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به جامعه مورد پژوهش، حجم نمونه، گردآوری داده‌ها در مقطع زمانی خاص، روش خودسنجی و استفاده از پرسشنامه، عدم کنترل متغیرهایی چون سن، تحصیلات، ویژگی‌های شخصیتی، راهبردهای مقابله‌ای، باورهای مذهبی، وضعیت اقتصادی-اجتماعی و نوع ساختار خانواده اشاره کرد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود که پرسشنامه‌ها به‌ویژه پرسشنامه رضایت زناشویی بر

اساس جمعیت و فرهنگ ایران تدوین و هنجاریابی و به علاوه از مصاحبه و مشاهده نیز همراه با پرسشنامه استفاده و با انجام پژوهش کیفی عوامل رضایت زناشویی زنان دقیق‌تر ارزیابی و تحلیل شود تا شاید نتایج حاصل از آن بتواند وضعیت فعلی زنان ایران را بهتر توصیف کند. همچنین پیشنهاد می‌شود که در پژوهش‌های آتی تحلیل‌های گسترده‌ای بر مبنای متغیرهایی مانند سن، تحصیلات، ویژگی‌های شخصیتی و جز آن انجام شود تا پژوهشگران بتوانند مبانی نظری حاصل از این پژوهش را ملاک قرار دهند و بر اساس آن، فرضیه‌های متعددی را مطرح و آزمون کنند.

موازن اخلاقی

در این پژوهش موازن اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. همچنین زمان تکمیل پرسشنامه‌ها ضمن تأکید به تکمیل تمامی سؤال‌ها، شرکت‌کنندگان در مورد خروج از پژوهش در هر زمان و ارائه اطلاعات فردی مختار بودند. به آن‌ها اطمینان داده شد که اطلاعات محرمانه می‌ماند و این امر نیز کاملاً رعایت شد.

سپاسگزاری

از همکاری مسئولان مراکز مشاوره خانه‌های سلامت ازگل، اراج، نیاوران، باغ فردوس واقع در منطقه یک شهرداری تهران و تمامی شرکت‌کنندگان در پژوهش تشکر و قدردانی می‌شود.

مشارکت نویسندگان

این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول در رشته مشاوره دانشکده علوم تربیتی و مشاوره، گروه مشاوره بود که در تاریخ ۱۳۹۷/۶/۲۰ به شماره نامه ۱۳۹۷/۸۳۴۶۹ توسط معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن به تصویب رسیده و به هزینه شخصی انجام شده است. در تدوین این مقاله همه نویسندگان نقش یکسانی داشتند.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

منابع

- اکبری، بهمن، و شفیع‌ی حق‌شناس، مریم. (۱۳۹۸). تدوین الگوی روابط ساختاری نقش جنسیتی بر معنای زندگی، جهت‌گیری زندگی و رضایتمندی زناشویی. *رویش روان‌شناسی*، ۸ (۶): ۱۹۱-۱۹۸
- بهرامی، محمود، و کامرانی صالح، بخش علی. (۱۳۹۵). بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیت و سبک‌های دل‌بستگی با میزان هیجان خواهی نیروهای عملیاتی. *روان‌شناسی نظامی*، ۷ (۲۸): ۲۹-۴۴.
- بیرامی، منصور، فهیمی، صمد، اکبری، ابراهیم، و امیری پیچاکالی، احمد. (۱۳۹۱). پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس سبک‌های دل‌بستگی و مؤلفه‌های تمایز یافتگی. *مجله اصول بهداشت روانی*، ۱۴ (۱): ۶۴-۷۷.

- پاکدامن، شهلا، و خانجانی، مهدی. (۱۳۹۰). نقش فرزندپروری ادراک شده در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و جمع‌گرایی در دانشجویان. *روان‌شناسی اجتماعی*، ۴۱(۴): ۸۱-۱۰۲.
- پولادی‌ریشه‌ری، علی، و خبازثابت، سرور. (۱۳۹۵). پیش‌بینی تعارض‌های زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی، کمال‌گرایی و طرحواره‌های ناسازگار در زوجین شهر بوشهر، فصلنامه دستاوردهای روانشناسی بالینی، ۲(۲): ۶۴-۵۵.
- ترابیان، فاطمه. (۱۳۹۵). ارتباط باورهای غیرمنطقی و سبک‌های دلبستگی با تفاهم زناشویی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد پرند
- خادمی، علی، ولی پور، مریم، نادرزاده خراسانی، لاله، و نیشابوری، سیمین. (۱۳۹۳). رابطه ویژگی‌های شخصیتی با رضایت زناشویی و مؤلفه‌های آن در زوج‌ها. *روان‌شناسی کاربردی*، ۸(۴): ۹۵-۱۰۹.
- سیف زاده نوشهر، مریم. (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین خودکارآمدی جنسی، سبک دلبستگی و هیجان‌خواهی در رضایت زناشویی زوجین سازگار و ناسازگار. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی دانشگاه محقق اردبیلی.
- شکوهیان، حمید. (۱۳۹۴). کاربرد هوش در قلمرو هیجان. تهران: انتشارات فرهنگ‌پور. چاپ دوم
- صابونچی، فرانک، دوکانه‌ای فرد، فریده. و بهبودی، معصومه. (۱۳۹۹). رابطه رضایت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه با میانجی‌گری هیجان‌خواهی. *فصلنامه روانشناسی کاربردی*، ۱۴(۱): ۱۳۹-۱۱۹.
- محبوبی، محمد، جلالی، امیر، و محمدی، محسن. (۱۳۹۲). بررسی مقایسه رابطه هیجان‌خواهی با استرس شغلی در کارکنان فوریت‌های پزشکی و درمانی شهر کرمانشاه. *بیمارستان*، ۱۲(۳): ۸۲-۷۵.
- محو شیرازی، مجید. (۱۳۸۷). بررسی اعتبار، پایایی و هنجاریابی مقیاس هیجان‌خواهی زاگرن با تغییرات بسته به فرهنگ. *دانشور رفتار*، ۱۵(۲۸): ۳۵-۴۸.
- هاشمی، سعداله، درتاج، فریبرز، سعدی‌پور، اسماعیل، و اسدزاده، حسن. (۱۳۹۶). الگوی ساختاری احساسات شرم و گناه بر اساس شیوه‌های فرزندپروری والدین: نقش واسطه‌ای سبک‌های دلبستگی. *روان‌شناسی کاربردی*، ۱۱(۴): ۴۷۵-۴۹۳.
- نیکویی، مریم، و سیف، سوسن. (۱۳۹۰). بررسی رابطه دین‌داری با رضایت زناشویی. *تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره*، ۴(۱۳): ۶۱-۷۴.

References

- Batool, S. S., & Khalid, R. (2009). Role of emotional intelligence in marital relationship. *Pakistan Journal Psychological Research*, 24(1, 2), 43-62 .
- Bello, R., Brandau, A., Brown, F., & Ragsdale, J. D. (2017). Attachment style, marital satisfaction, commitment, and communal strength effects on relational repair message interpretation among remarried. *Journal of Communication Quarterly*, 56 (1), 1-16.
- Bookwala, J., Sobin, J., & Zdaniuk, B. (2015). Gender and aggression in marital relationships: A life-span perspective. *Sex Roles*, 52, 506-797.
- Ebrahimi, L. (2018). The Effectiveness of Marital Counseling Based on Human Validation Patterns in Reducing Conflict and Increasing Marital Satisfaction of Veterans' Couples. *Quarterly Journal of Women & Society*. 8(32): 247-264.

- Gross, J. J. & Thompson, R.A. (2017). *Emotion regulation: Conceptual foundations, in Handbook of Emotion Regulation*, Ed J. J. Gross (New York, NY: Guilford Press), 3–24.
- Karen, J. Tamaren, M. A. (2010). *Factor of emotional intelligence associated with marital satisfaction*. New York: Cambridge University Press .
- Kristiina, M, C., Philip Hwang, F., Birgitta, G., & Wickberg, D. (2012). Romantic attachment, parenthood and marital. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 24, 3, 233-240.
- Kuroki M. (2014) Opposite-sex coworkers and marital infidelity. *Economics Letters*, 118(1):71-73
- Lalasz CB, Weigel DJ. (2011). Understanding the relationship between gender and extradyadic relations: the mediating role of sensation seeking on intentions to engage in sexual infidelity. *Personality and Individual Differences*. 2011;50(7):1079-83
- Lavalekar, A., Kulkarni, P., & Jagtap, P. (2010). Emotional intelligence and marital satisfaction. *The Journal of Social Psychology*, 5, 2, 185-194
- Marchal, J. P., Maurice-S, H., Trotsenburg, A. P., & Grootenhuis, M.A. (2017). Mothers and fathers of young Dutch adolescents with Down syndrome: Health related quality of life and family functioning. *Res Dev Disabil*, 59, 359-369.
- Masarik, A. S. Conger, R. (2017). Stress and child development: Review of the family stress model. *Curr Opin Psychol*, 13(3): 85–90.
- Mohammadimehr, Z, & Ayatollah Karimi, B. (2017). The relationship between emotional intelligence, attachment styles and optimism with Martials satisfaction. *Interdisciplinary Journal of Education*.11 (2): 50-59
- Robey, P. A., Wubbolding, N. R. E., & Carlson, J. (2017). *Contemporary issues in couples counseling: A choicetheory and reality therapy approach*. New York: Rutledge
- Orlaith P. (2019). *An Investigation of the Association between Adult Attachment Styles, Emotional Intelligence and Marital Satisfaction as an outcome*. Undergraduate thesis, Dublin, National College of Ireland.
- Patton JH. (2012). *Sensation seeking*. In V. S. Ramachandran (Ed). *Encyclopedia of Human Behavior*. San Diego: Academic Press
- Rutter, V. E. (2018). The effect of attachment styles on emotional divorce of married students. *Divorce in Media. Sociology Compass*, 3(4), 707-720.

***

پرسشنامه هیجان‌خواهی زاگرمین

۱	الف ☐ معمولاً صحبت کردن با افراد برایم کسل‌کننده است.	ب ☐ تقریباً در تمام افراد هم صحبت‌م مطالب جالبی می‌یابم.
۲	الف ☐ یک تابلوی خوب نقاشی، باید احساسات آدم را تکان و دگرگون کند.	ب ☐ یک تابلوی خوب نقاشی، باید احساس آرامش بوجود آورد.
۳	الف ☐ وقتی دریا آرام است از قایق سواری لذت می‌برم.	ب ☐ وقتی دریا کمی موج است از قایق سواری لذت می‌برم.
۴	الف ☐ دوست دارم در یک جامعه آرام، بدون دغدغه زندگی کنم.	ب ☐ کاش در روزهای پر آشوب تاریخ زندگی می‌کردم.
۵	الف ☐ گاهی دوست دارم به انجام فعالیت‌های خطرناک دست بزنم.	ب ☐ آدم عاقل از فعالیت‌های خطرناک پرهیز می‌کند.
۶	الف ☐ از دیدن فیلم‌های پلیسی و پر حادثه لذت می‌برم.	ب ☐ دوست ندارم فیلم‌های پلیسی و پر حادثه تماشا کنم.
۷	الف ☐ مهم‌ترین هدف زندگی، زیستن و تجربه کردن تا حد امکان است.	ب ☐ مهم‌ترین هدف زندگی، دست یافتن به آرامش و خوشبختی است.
۸	الف ☐ دوست دارم در شهر بازی وسایل دلپره آور را سوار شوم	ب ☐ در شهر بازی وسایل دلپره آور را سوار نمی‌شوم.
۹	الف ☐ در استخر آب سرد یکباره نمی‌پریم، رفته رفته به آن	ب ☐ دوست دارم در استخر آب سرد، یکباره بپریم.

- عادت می‌کنم.
الف □ برای تفریح تختخواب راحت را به هر چیز ترجیح می‌دهم.
۱۰ ب □ برای گذراندن تعطیلات دوست دارم در هوای آزاد چادر بزنم
- الف □ افرادی که آزادانه احساسشان را بیان می‌کنند دوست دارم.
۱۱ ب □ افرادی که خلق و خوی ثابتی دارند خوشم می‌آید.
- الف □ شغلی را دوست دارم که محل آن ثابت باشد.
۱۲ ب □ شغلی را دوست دارم که مستلزم سفر باشد.
الف □ در روزهای سرد حاضر نیستم یک لحظه از ساختمان بیرون بروم.
۱۳ ب □ سوز و سرمای یک روز سرد به من نیرو می‌بخشد.
- الف □ بیشتر دوست دارم با افراد جدید آشنا شده و ارتباط برقرار کنم.
۱۴ ب □ همیشه دوست دارم با افرادی که می‌شناسم رابطه برقرار کنم.
- الف □ افرادی که موتورسیکلت دارند قصد آسیب رساندن به خود دارند.
۱۵ ب □ دوست دارم سوار موتورسیکلت شوم یا آن را برانم.
- الف □ دوست ندارم مرا هیپنوتیزم کنند.
۱۶ ب □ دوست ندارم مرا هیپنوتیزم کنند.
الف □ دوست دارم پرش با چتر نجات را امتحان کنم.
۱۷ ب □ هرگز دوست ندارم با چتر نجات از هواپیما بیرون بروم.
الف □ یک موسیقی خوب باید احساسات آدم را تکان دهد یا دگرگون کند.
۱۸ ب □ یک موسیقی خوب باید احساس آرامش ایجاد کند.
- الف □ زندگی در شهر آرام که مردمانش خلق و خوی آرامی دارند بهتر است.
۱۹ ب □ دوست دارم در شهر شلوغ با آدها و حادثه‌های گوناگونی زندگی کنم.
الف □ دوست دارم در میهمانی‌های پر سر و صدا شرکت کنم.
۲۰ ب □ من میهمانی‌های آرام همراه با گفت و شنود را دوست دارم.
- الف □ از دیدن فیلمی برای بار دوم حتی بار سوم لذت می‌برم.
۲۱ ب □ تحمل دیدن بعضی از فیلم‌هایی که قبلاً دیده‌ام را ندارم.
- الف □ دلم می‌خواست یک کوهنورد می‌شدم.
۲۲ ب □ نمی‌توانم افرادی که کوهنوردی می‌کنند را، درک کنم.
الف □ به طور کلی از بوی بدن دیگران بدم می‌آید.
۲۳ ب □ بعضی از بوهای طبیعی بدن را دوست دارم.
الف □ دوست دارم یک شهر عجیب را به قیمت گم شدن، کشف کنم.
۲۴ ب □ وقتی محلی را نمی‌شناسم، ترجیح می‌دهم راهنما داشته باشم.
- الف □ معمولاً نمایی که بتوانم از پیش پایان آن را حدس بزنم نمی‌بینم.
۲۵ ب □ می‌توانم نمایی را تماشا کنم که پایان آن قابل حدس زدن باشد.
الف □ از رقصیدن بیزارم.
۲۶ ب □ از رقصیدن با افرادی که خوب می‌رقصند لذت می‌برم.
- الف □ دوست دارم غذاهای جدید را که قبلاً هرگز نخورده‌ام، امتحان کنم.
۲۷ ب □ من غذاهایی که می‌شناسم سفارش میدم تا از ناراحتی دوری کنم.
الف □ از دیدن فیلم‌های خانوادگی و سفرنامه‌ای لذت می‌برم.
۲۸ ب □ دیدن فیلم‌های خانوادگی و سفرنامه‌ای مرا کسل می‌کنند.
- الف □ دوست دارم به سفرهایی بروم که برنامه ریزی قبلی، برای آن‌ها نکردم.
۲۹ ب □ مایلم وقتی به سفر می‌روم مسیر و زمانبندی آن مشخص باشد.
- الف □ من ترجیح می‌دهم دوستانم افرادی ساده و معمولی باشند.
۳۰ ب □ دلم می‌خواهد دوستانم را از بین هنرپیشه‌ها انتخاب کنم.
- الف □ دوست ندارم خلبانی یاد بگیرم.
۳۱ ب □ دوست دارم خلبانی یاد بگیرم.
الف □ من سطح آب را به اعماق آن ترجیح می‌دهم.
۳۲ ب □ دوست دارم در عمق آب به قواصی بپردازم.
الف □ دوست دارم بعضی اشخاص هم جنس (مرد یا زن) را ملاقات کنم.
۳۳ ب □ من از آدم‌های غیر عادی دوری می‌کنم.
- الف □ دوستانی با رفتار مهیج و غیر قابل پیش‌بینی دارند ترجیح می‌دهم.
۳۴ ب □ دوستانی با رفتارهای ثابت و قابل پیش‌بینی را می‌پسندم.
- الف □ در یک تابلوی نقاشی هماهنگی رنگها و نظم اشکال را دوست دارم.
۳۵ ب □ در هم بودن رنگها در نقاشیهای جدید را بیشتر می‌پسندم.
- الف □ از اینکه وقتم را در محیط مأنوس خانه بگذرانم، لذت می‌برم.
۳۶ ب □ اگر مجبور شوم مدتی طولانی در خانه بمانم، کلافه می‌شوم.
- الف □ دوست دارم از ارتفاع زیاد در استخر شیرجه بروم.
۳۷ ب □ من احساس در بلندی قرار گرفتن را دوست ندارم.
- الف □ دوست دارم افراد جنس مخالف با بدنی مهیج راملاقات کنم.
۳۸ ب □ دوست دارم افرادی از جنس مخالف با ارزش‌های متضاد ببینم.
- الف □ اشخاصی را دوست دارم که تیزند حتی اگر به دیگران اهانت کنند.
۳۹ ب □ از افرادی که در برخوردشان، ملاحظه نمی‌کنند، خوشم نمی‌آید.
- الف □ لباس انسان باید بیشتر مطابق جامعه باشد تا میل و سلیقه خود او.
۴۰ ب □ مردم باید به‌روشن خود لباس بپوشند، حتی اگر عجیب و غریب.

کاملاً مخالف	مخالف	نه موافق نه مخالف	موافق	کاملاً موافق	عبارت‌ها
۱	۲	۳	۴	۵	۱ من و همسرم یکدیگر را کاملاً درک می‌کنیم.
۱	۲	۳	۴	۵	۲ همسرم خلق و خوی مرا درک می‌کند و با آن سازگاری دارد
۱	۲	۳	۴	۵	۳ هرگز حتی برای یک لحظه از رابطه با همسرم تأسف نخورده‌ام.
۵	۴	۳	۲	۱	۴ از ویژگی‌های شخصیتی و عادات شخصی همسرم راضی نیستم.
۱	۲	۳	۴	۵	۵ از این‌که در زندگی مشترک مسؤولیت خود را خوب ایفای کنیم، خوشحالییم.
۵	۴	۳	۲	۱	۶ روابط با همسرم رضایت‌بخش نیست و احساس می‌کنم مرا درک نمی‌کند.
۱	۲	۳	۴	۵	۷ از نحوه تصمیم‌گیری‌ها در مورد چگونگی حل و فصل اختلافات بسیار خشنودم.
۵	۴	۳	۲	۱	۸ از وضعیت اقتصادی و نیز شیوه تصمیم‌گیری مربوط به آن راضی نیستم.
۱	۲	۳	۴	۵	۹ از نحوه برنامه‌ریزی برای اوقات فراغت در کنار همسرم بسیار خشنود هستم
۱	۲	۳	۴	۵	۱۰ از نحوه ابراز عشق و احساس و رابطه جنسی با همسرم بسیار خشنود هستم
۵	۴	۳	۲	۱	۱۱ از ایفای نقش و مسؤولیت خود و همسرم به عنوان «والدین» راضی نیستم.
۵	۴	۳	۲	۱	۱۲ گاهی اوقات همسرم قابل اعتماد نیست و خط مشی خود را دنبال می‌کند.
۵	۴	۳	۲	۱	۱۳ همسرم گاهی اوقات حرف‌هایی می‌زند که باعث تحقیر می‌شود.
۵	۴	۳	۲	۱	۱۴ هنگام بیان مشکلات با همسرم فکر می‌کنم او مرا درک نمی‌کند.
۵	۴	۳	۲	۱	۱۵ در تصمیم‌گیری‌های مالی مشکل داریم.
۵	۴	۳	۲	۱	۱۶ چون نمی‌توانم بدون اجازه همسرم پول خرج کنم باعث آزارم می‌شود.
۱	۲	۳	۴	۵	۱۷ تا زمانیکه همسرم در کنارم نباشد به من خوش نمی‌گذرد.
۵	۴	۳	۲	۱	۱۸ از اینکه همسرم نزدیکی را غیرمنصفانه قبول یارد کند؛ ناراحت می‌شوم.
۵	۴	۳	۲	۱	۱۹ اختلاف نظر راجع به تربیت فرزندانمان بر ایمان به صورت مشکلی در آمده.
۵	۴	۳	۲	۱	۲۰ من احساس می‌کنم والدینمان مشکلاتی در زندگی مان بوجود می‌آورند.
۵	۴	۳	۲	۱	۲۱ من و همسرم در چگونه اعتقادات مذهبی‌مان اختلاف نظر داریم.
۵	۴	۳	۲	۱	۲۲ گاهی اوقات همسرم خیلی کله شق است.
۵	۴	۳	۲	۱	۲۳ گاهی اوقات می‌ترسم نیاز خود را از همسرم درخواست کنم.
۵	۴	۳	۲	۱	۲۴ گاهی اوقات در پاره مسائل جزئی، حروب بحث‌های جدی داریم
۱	۲	۳	۴	۵	۲۵ از نحوه تصمیم‌گیری راجع به میزان پس‌اندازمان بسیار راضی هستیم.
۱	۲	۳	۴	۵	۲۶ من و همسرم به‌هم‌مانی‌ها و فعالیت‌های اجتماعی یکسانی علاقمند هستیم.
۱	۲	۳	۴	۵	۲۷ از میزان ابراز عشق و محبت (پیش از نزدیکی) از سوی همسرم راضی هستیم.
۱	۲	۳	۴	۵	۲۸ من و همسرم در چگونگی کنترل رفتار فرزندانمان توافق داریم.
۱	۲	۳	۴	۵	۲۹ ما به قدر کافی با اقوام و دوستانمان وقت صرف می‌کنیم.
۵	۴	۳	۲	۱	۳۰ من معتقدم که در زندگی زناشویی‌مان دچار اختلاف عقیدتی هستیم.
۵	۴	۳	۲	۱	۳۱ دیر آمدن همسرم به منزل مرا آزار می‌دهد.
۵	۴	۳	۲	۱	۳۲ ای کاش همسرم پیش‌تر مایل بود مرا شریک احساساتش کند.
۱	۲	۳	۴	۵	۳۳ برای اجتناب از درگیری همسرم دست به هر کاری می‌زنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۳۴ من و همسرم هر دو از بدیهی‌مان اطلاع داریم و مشکل جدی نداریم.
۵	۴	۳	۲	۱	۳۵ تصور نمی‌کنم همسرم برای گذراندن اوقات فراغت همراه من فرصت ندارد.
۱	۲	۳	۴	۵	۳۶ ما به دنبال یافتن بهبود روابط جنسی‌مان هستیم.
۵	۴	۳	۲	۱	۳۷ به نظر می‌رسد که بچه‌ها علت اصلی ایجاد مشکلات در روابط هستند.
۵	۴	۳	۲	۱	۳۸ از این‌که وقت‌ها را با بعضی از بستگان همسرم صرف لذت نمی‌برم.
۵	۴	۳	۲	۱	۳۹ من و همسرم در باره بعضی از آموخته‌های مذهبی‌مان توافق نداریم.
۵	۴	۳	۲	۱	۴۰ گاهی اوقات همسرم خیلی مستبد است.
۵	۴	۳	۲	۱	۴۱ گاهی اوقات باور کرده تمام حرف‌های همسرم برایم مشکل است
۵	۴	۳	۲	۱	۴۲ گاهی اوقات کشمکش‌های بین من و همسرم ادامه دارد و پایان نمی‌گیرد.
۱	۲	۳	۴	۵	۴۳ از این‌که همسرم علایق شخصی کافی ندارد نگران هستیم.
۱	۲	۳	۴	۵	۴۴ هنگام صحبت راجع به مسائل جنسی با همسرم حس راحتی می‌کنم.
۵	۴	۳	۲	۱	۴۵ از زمانی که صاحب فرزند شدیم کمتر فرصت با هم بودن داریم.
۵	۴	۳	۲	۱	۴۶ همسرم زیادی وقتش را با دوستان و اقوامش می‌گذراند.
۵	۴	۳	۲	۱	۴۷ من و همسرم به خاطر اعتقادات مذهبی‌مان احساس محدودیت می‌کنیم.

***

پرسشنامه سبک دلبستگی

کاملاً موافق	موافق	نه مخالف	مخالفم	کاملاً مخالفم	سؤالات
--------------	-------	----------	--------	---------------	--------

نه موافق					
۰	۱	۲	۳	۴	
۰	۱	۲	۳	۴	۱ ایجاد ارتباط با دیگران برایم آسان است.
۴	۳	۲	۱	۰	۲ مشکل به خودم اجازه می‌دهم که به دیگران وابسته باشم.
۴	۳	۲	۱	۰	۳ در روابطم اغلب نگرانم که طرف مقابل واقعاً دوستم نداشته باشد.
۴	۳	۲	۱	۰	۴ من دوست دارم به دیگران نزدیک شوم، دیگران به اندازه من تمایل ندارند.
۰	۱	۲	۳	۴	۵ دوست دارم به دیگران متکی باشم.
۴	۳	۲	۱	۰	۶ از اینکه کسی به من نزدیک شود ناراحت نمی‌شوم.
۴	۳	۲	۱	۰	۷ فکر می‌کنم وقتی به دیگران احتیاج دارم هیچگاه در دسترس نیستند.
۰	۱	۲	۳	۴	۸ از اینکه به مردم نزدیک باشم راحت نیستم.
۴	۳	۲	۱	۰	۹ در روابطم اغلب نگرانم طرف مقابلم نخواهد ارتباطش را با من ادامه دهد.
۴	۳	۲	۱	۰	۱۰ وقتی احساساتم بیان می‌کنم، می‌ترسم افراد احساس دیگری داشته باشند.
۴	۳	۲	۱	۰	۱۱ در ارتباطاتم اغلب از خود می‌پرسم آیا طرف مقابل واقعاً به من توجه دارد.
۴	۳	۲	۱	۰	۱۲ به راحتی می‌توانم با دیگران روابط دوستانه نزدیک برقرار کنم.
۴	۳	۲	۱	۰	۱۳ وقتی کسی خیلی با من صمیمی می‌شود، عصبی می‌شوم.
۴	۳	۲	۱	۰	۱۴ می‌دانم وقتی که دیگران نیاز داشته باشم، آن‌ها در دسترس خواهند بود.
۴	۳	۲	۱	۰	۱۵ دلم می‌خواهد به مردم نزدیک شوم اما می‌ترسم به من صدمه بزنند.
۰	۱	۲	۳	۴	۱۶ فکر می‌کنم که مشکل است که آدم به دیگران کاملاً اعتماد کند.
۰	۱	۲	۳	۴	۱۷ اغلب مردم می‌خواهند با من صمیمی‌تر بشوند تا من احساس راحتی کنم.
۰	۱	۲	۳	۴	۱۸ مطمئن نیستم که بتوانم به افراد تکیه کنم هنگام نیاز در دسترس باشم.

***

پرسشنامه جهت‌گیری زندگی

ردیف	عبارت					
	کاملاً موافقم	مواقفم	نظری ندارم	مخالقم	کاملاً مخالفم	
۱	۰	۱	۲	۳	۴	هرگاه فکر می‌کنم اتفاق بدی برایم روی خواهد داد، همان اتفاق برایم رخ می‌دهد.
۲	۴	۳	۲	۱	۰	من در موارد نامطمئن معمولاً انتظار بهترین حالت را دارم.
۳	۰	۱	۲	۳	۴	من به ندرت انتظار دارم امور بر وفق مرادم باشد.
۴	۴	۳	۲	۱	۰	من همیشه نسبت به آینده خوش بین هستم.
۵	۰	۱	۲	۳	۴	من به ندرت در مورد اتفاق افتادن چیزهای خوب حساب باز می‌کنم.
۶	۴	۳	۲	۱	۰	روی هم رفته انتظار دارم که بیشتر چیزهای خوب برایم رخ دهند تا چیزهای بد.

Structural Model of Predicting Marital Satisfaction Based on Attachment Styles and Life Orientation in Married Women: With the Mediating Role of Sensation Seeking

Faranak. Sabonchi^{1*}, *Farideh. Dokaneifard*², & *Masuomeh. Behboodi*³

Abstract

Aim: This study aimed to design a structural model for predicting marital satisfaction based on attachment styles and life orientation with the mediating role of sensation seeking in married women. **Method:** It is a correlational research and the statistical population was 1854 married women referring to health centers in the north of Tehran in 2018. Using random sampling, Azgol, Araj, Niavaran, and Bagh Ferdows neighborhoods were selected, and from these neighborhoods based on Sample Power software, 350 women were selected. Then, Enrich's (1989) Marital Satisfaction Questionnaire, Collins and Reed's Adult Attachment Questionnaire (1990), Shearer and Carver's (1985) Life Orientation, and Zuckerman's (1978) Sensation Seeking Questionnaire were completed and the data were analyzed using Smart Plus structural equations. **Results:** The results showed that the direct path of model fit of secure ($\beta = 0.62$), anxious ($\beta = -0.65$), and avoidant ($\beta = -0.43$) attachment style, life orientation optimistic perception ($\beta = 0.46$) and pessimistic perception ($\beta = -0.57$) and sensation seeking ($\beta = 0.59$) have a positive effect on marital satisfaction. Structural model can also predicate marital satisfaction based on secure ($\beta = 0.53$), anxious ($\beta = -0.65$), and avoidant ($\beta = -0.43$) attachment style, optimistic perception ($\beta = 0.42$) and pessimistic perception ($\beta = -0.45$) through sensation seeking mediation. **Conclusion:** The results show that the design of an appropriate structural model for predicting marital satisfaction based on attachment styles and life orientation with the mediating role of sensation seeking is consistent with the theoretical model and has a good fit; Therefore, for the cohesion and creation of a desirable marital relationship, it is possible to improve couples' relationships by recognizing the emotions of each couple, the type of attachment style and the confrontation of their psychological elements.

Keywords: Life Orientation, Marital Satisfaction, Attachment Style, Sensation Seeking

1. PhD Student, Department of Counseling, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran

2. **Corresponding Author:** Assistant Professor, Department of Counseling, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran
f.dokaneifard@riau.ac.ir

3. Assistant Professor, Department of Counseling, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran